

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.112/2010/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Madej Ferenc ügyvéd ügyintézése mellett a Madej Ügyvédi Iroda (4032 Debrecen, Komlóssy utca 72.) által képviselt felperes neve, címe felperesnek, a **dr. M. G.** ügyvéd ügyintézése mellett a **M.** Ügyvédi Iroda (3525 Miskolc, Kazinczy Ferenc utca 13. fszt. 4.) által képviselt I.rendű alperes neve, címe, tartózkodási helye I. rendű és II.rendű alperes neve, címe II. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 21.P.20.937/2009/11. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperes által az I. rendű alperesnek fizetendő perköltség összegét 20 000 (húszezer) Ft-ra leszállítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az ítéltábla a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperesnek 5 000 (ötezer) Ft másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 36 000 (harminchatezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Sz. Város polgármestere 2006. őszéig a felperes volt, jelenleg az I. rendű alperes a polgármester.

A felperes polgármesteri tisztségének ideje alatt fejeződött be az ún. **F. I.** beruházás, a műszaki átadás 2006. szeptember hó 25. napján volt. Ezt megelőzően - 2006. augusztus hó 11. napján - a felperes 177 100 € bank-garanciát lehívott. Ezt a kivitelező **gazdasági társaság1** 2006. augusztus hó 14. napján kérte visszautalni a teljesítési határidő

pótmunka megrendelése miatti módosításának szükségességére hivatkozással. A műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvben a megrendelő II. rendű alperes a bankgarancia összegének 21 napon belül történő visszautalására vállalt kötelezettséget; a jegyzőkönyv egyik aláírója a felperes volt. 2008. május hó 19. napján a II. rendű alperes és a kivitelező megállapodtak, hogy a II. rendű alperes a vállalkozónak 20 000 000 Ft bruttó összeget a pótmunkáról szóló számla kiegyenlítése és a bankgarancia visszatérítése jogcímén megfizet, míg további bruttó 5 000 000 Ft megfizetésére évi 1 250 000 Ft-os részletekben vállalt kötelezettséget. Ennek során a felek a lehívott bankgarancia és a pótmunka ellenértékét, illetőleg a II. rendű alperesnek járó 30 000 000 Ft összegű területbérleti díjat vették figyelembe.

A 2009. március hó 19. napján tartott képviselő-testületi ülésen az egyik képviselő a tárgyalta gazdasági programhoz a következő megjegyzést fűzte: „Nem szavazza meg a gazdasági programot. Az előző ciklus úgy adta át az Önkormányzatot, hogy nem volt mínusza. 217 000 000 Ft hiányt „termeltünk” az Önkormányzatnak. Ez nem gazdasági program. Állandóan a hitelfelvétel körül forog minden. A költségvetésből kifejejtette a polgármester úr a nyugdíjasoknak ígért pénzt. Ezt a tervezetet nem tudja megszavazni”. Erre az I. rendű alperes az alábbiak szerint válaszolt: „Pontosítsunk: képviselő úr azt mondja, hogy én nem akartam megszavazni a nyugdíjasoknak járó támogatást. Ebben a költségvetési koncepcióban az szerepel, hogy a nyugdíjasoknak oda kell adni a 10 000 Ft-ot, sőt, a következő napirendi pontnál a költségvetésben is szerepel. Kéri a képviselő urat, hogy szavazza meg azért is, hogy a nyugdíjasok megkaphassák a támogatást. Arra a felvetésére, hogy a várost úgy vette át, hogy nem volt hitel: 25 000 000 Ft került kifizetésre a **F. I. beruházás** után, ami már ezt a költségvetést terhelte. Ezen kívül évi 30 000 000 Ft-ot kezdünk fizetni három évre visszamenőleg a víz üzemeltetőjének, a **gazdasági társaság2**-nek. Ha azt mondja, hogy nem volt egyetlen forint tartozás sem, akkor nem nézte meg a számokat”.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes az „Arra a felvetésre, hogy a várost úgy vette át, hogy nem volt hitel: 25 000 000 Ft került kifizetésre a **F. I. beruházás** után, ami már ezt a költségvetést terhelte... Ha azt mondja, nem volt egyetlen forint tartozás sem, nem nézte meg a számokat” kijelentésével megsértette a személyhez fűződő, ezen belül is a jóhírnévhez való jogát, mert ez a tényállítás alkalmas azt a hamis látszatot kelteni, hogy a korábbi Önkormányzat és annak mindenkori költségvetése végrehajtásáért felelős polgármester hitelként, pénzügyi teherként hagyta a jelenlegi képviselő-testületre a most hivatalban levő polgármester által megjelölt kifizetéseket. Az I. rendű alperes kijelentése olyan színben tünteti fel a felperest, mint aki valótlan adatokkal adta át a választást követően az önkormányzatot. A felperes kérte továbbá az alperesek egyetemleges kötelezését az ítélet ismertetésére a következő képviselő-testületi ülésen első számú napirendi pontként, az eltiltásukat a felperes jóhírnevének további megsértésétől és marasztalásukat 400 000 Ft nem vagyoni kártérítésben és perköltségében.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték egyrészt valótlan tényállítás hiányában, másrészt pedig azért, mert a tényállítás a felperesre semmilyen módon nem utalt.

Az elsőfokú bíróság a 11. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte őt, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek tizenöt napon belül 37 500 Ft perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 24 000 Ft kereseti illetéket.

Határozatának indokolása szerint a Ptk. 75. §-ának (1) és a 78. §-ának (1) bekezdéseire figyelemmel a jó hírnév sérelméhez személyt érintő tényállítást tartalmazó közlésre van szükség, mely tényállítás valótlan, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel és alkalmas az érintett értékelésének negatív befolyásolására. A felperes által a per tárgyává tett I. rendű alperesi tényközlést a szövegkörnyezetében kell vizsgálni. Az I. rendű alperes a képviselőtársának felvetésére válaszolt és ezen válaszában belül hivatkozott arra, hogy az ő polgármesteri tisztségének átvételét követően a korábbi polgármesteri ciklus alatt megkezdett **F.** I. beruházással kapcsolatosan még fizetési kötelezettségek álltak fenn. A felperes szubjektív megítélése ezzel a közléssel kapcsolatosan - miszerint az rejtetten mire irányulhatott - közömbös volt.

Az elsőfokú bíróság a felek által előterjesztett okirati bizonyítékokat a Pp. 206.§-ának (1) bekezdése szerint mérlegelve megállapította, hogy az I. rendű alperes nem állított valótlan tény az önkormányzat **F.** I. beruházással kapcsolatos fizetési kötelezettségére utalással. Ez a nyilatkozat nem nevesíti a felperest. A beruházásra, annak pénzügyi teljesítésére vonatkozó döntések képviselő-testületi döntések voltak, ezért valós tény közlésével sem helyezte hamis színbe a felperest az I. rendű alperes, így ez a 2010. évi önkormányzati választási esélyeit sem befolyásolja hátrányosan.

Emiatt utasította el az elsőfokú bíróság a felperes keresetét, egyúttal alaptalannak tekintve a felperes azon eljárési kifogását, hogy **dr. M. G.** nem jogosult a II. rendű alperes képviselőjére, ugyanis a szervezeti és működési szabályzata szerint 50 000 Ft érték alatt a polgármester a képviselő-testület hozzájárulása nélkül jogosult szerződéskötésre, így miután a II. rendű alperes képviselőjét a **M.** Ügyvédi Iroda ingyenesen látta el, a képviselői megbízásra az I. rendű alperes jogosult volt. A felperest a peresztessége miatt kötelezte perköltség fizetésére az I. rendű alperes javára, valamint a feljegyzett illeték államnak történő megtérítésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatását és a keresetének történő helytadást kérte. Fellebbezése indokaként mindenekelőtt arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes valótlanul állította a 25 000 000 Ft megfizetését, mert ezzel szemben 20 000 000 Ft került kifizetésre, míg 5 000 000 Ft részletekben esedékes, abból is az utolsó 2012. évben. A devizaszámlán rendelkezésre állt a 20 000 000 Ft kifizetéséhez szükséges fedezet, így ahhoz hitelre nem is volt szükség. Ezek miatt az I. rendű alperes valótlan tényállítása azt a látszatot keltette, hogy a felperes vezetése mellett működött önkormányzat a **F.** I. beruházásból nem eredményesen, pozitív egyenleggel, hanem hitellel terhelt - ami már a következő költségvetést terhelte - került ki. A felperes változatlanul kifogásolta a II. rendű alperes részéről adott ügyvédi meghatalmazás szabályszerűségét, valamint az I. rendű alperes javára megállapított perköltség összegét.

Az alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az ítélet helybenhagyását kérték. Változatlanul állították, hogy az I. rendű alperes tényközlése a felperes személyére nem utalt, az csupán a **F.** I. beruházás finanszírozására korlátozódott. Az a felperes személyiségi joga szempontjából irreleváns, hogy a 25 000 000 Ft milyen formában került teljesítésre. Állították a II. rendű alperestől származó meghatalmazás szabályszerűségét, és a kifejtett tevékenységgel arányosnak tekintették a megítélt perköltség összegét.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a fellebbezést nagyobb részben alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, abból a per fő tárgya tekintetében helyes jogi indokolással alátámasztott helytálló következtetésre jutott, amellyel az ítélet tábla is maradéktalanul egyetértett, ezért kizárólag a fellebbezésre tekintettel jegyzi meg az alábbiakat.

A felperes a fellebbezésében azt állította, hogy nem volt köze a 2008. május hó 14. napján meghozott képviselő-testületi határozatba foglalt kötelezettség létrejöttéhez, viszont azt elismerte, hogy az általa átadott önkormányzatnak kötelezettsége volt a bankgaranciaként lehívott összeg visszautalása, valamint a kivitelező által benyújtott 9 797 792 Ft összegű számla kifizetése. A bankgaranciaként lehívott 177 100 € az önkormányzati választások miatt releváns 2006. szeptember hó 29. napján (harmincadika és elseje bankszünnap volt) érvényes középárfolyam - 273,49 Ft - alapulvételével 48 435 079 Ft-ot tett ki, így a felperes által sem vitatottan összesen 58 232 871 Ft kiegyenlíthetetlen tartozása volt a II. rendű alperesnek a 2006. őszi önkormányzati választások időpontjában a **F.** I. beruházásból adódóan. Itt jegyzi meg az ítélet tábla, hogy ez az összeg meghaladja a felperes által fedezetként hivatkozott devizaszámlán lévő 26 827 479 Ft összeget.

Tény, hogy a **F.** I. beruházással összefüggésben a II. rendű alperesnek voltak kiegyenlíthetetlen tartozásai, amelyek áthúzódtak a 2006. őszi önkormányzati választásokat követő időszakra. Nem állított ezért valótlanul az I. rendű alperes, amikor ezt a fizetési kötelezettséget az újonnan felállt önkormányzat költségvetését terhelő kötelezettségként nevezte meg más egyéb kötelezettség mellett. Az a felperes személyiségi joga szempontjából teljességgel közömbös, hogy a 25 000 000 Ft-os tartozásból nem az egész összeg, hanem annak csupán 80 %-a került kifizetésre első ízben a kivitelező részére, míg a hátralékos összegre a II. rendű alperes négy évre szóló, így a következő önkormányzati ciklusra is áthúzódó részletfizetést kapott. Ez a pontatlanság - túl azon, hogy a jelen per eldöntése szempontjából nem bír jelentőséggel - az előbeszédre jellemző fésületlenséggel is magyarázható.

Az I. rendű alperes ezért nem állított olyan valótlan tény, illetőleg való tény nem tüntetett fel olyan hamis színben, ami a felperes jóhírnevének megsértését eredményezte volna, ő mindössze egy képviselőtársa felvetésére válaszolt, és a felperest a tartozás keletkezésének okozójaként nem nevezte meg, közvetve sem utalt az ő személyére, ezért a felperes fellebbezése a per fő tárgya tekintetében minden alapot nélkülözött.

A II. rendű alperes részéről a jogi képviselőnek adott meghatalmazással összefüggésben rámutat az ítéltábla, hogy a felperes érvelése ellenére az I. rendű alperes által aláírt ügyvédi meghatalmazáshoz, illetőleg az ügyvédi megbízási szerződés létrejöttéhez nem volt szükség további jogi aktusra, nevezetesen a II. rendű alperes közgyűlésének jóváhagyására, vagy beleegyezésére. A jogi személy önkormányzat feladat- és hatáskörei a képviselő-testületet illetik meg, a képviselő-testületet viszont a polgármester képviseli az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 9. §-ának (1) bekezdése alapján. A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköeiről szóló 1991. évi XX. törvény 139. §-a (1) bekezdésének d) pontja szerint a polgármester a helyi önkormányzat nevében kötelezettséget vállalhat, erre más személyt is felhatalmazhat. Ez az ún. hatásköri törvény a helyi önkormányzat, illetőleg a képviselő-testület nevében eljáró polgármester képviseleti jogára vonatkozóan harmadik személyek irányában korlátozást nem tartalmaz. Mindezekből következően az I. rendű alperes a II. rendű alperes törvényes képviselőjeként adott meghatalmazást a perbeli képviselet ellátására, amely jognyilatkozathoz nem volt szükséges a Ptk. 215. §-ának (1) bekezdése szerint a képviselő-testület utólagos jóváhagyása, emiatt viszont a Ptk. 215. §-ának (2) bekezdésében megfogalmazott hatálytalanság, ahogy ennek a (3) bekezdés szerinti érvénytelenségi jogkövetkezménye sem jöhet szóba. Az ezzel összefüggő másik felfogás szerint a II. rendű alperes jogi személy, törvényes (szervezeti) képviselőjének, illetve közgyűlésének jognyilatkozatai ugyanannak a jogi személynek a jognyilatkozatai, ugyanazon szerződő fél más szervének jóváhagyása nem külső harmadik személytől származik, ezért feltétel nem lehet. Felfüggesztő feltétel csak a felek akaratán kívül eső, attól független jövőbeni bizonytalan esemény lehet. Helyesen a közgyűlési jóváhagyás kikötése azt jelenti, hogy a szerződést elfogadó végleges - a szerződés létrejöttét eredményező - jognyilatkozat megtételét a közgyűlés önmagának tartja fent, a polgármester csak előzetes szerződési tárgyalásokat folytathat, képviseleti joga azonban e tekintetben korlátozott, mert a joghatályos szerződési jognyilatkozatot a közgyűlés jóváhagyó határozata jelenti (ennek megfelelően foglalt állást a Pécsi Ítéltábla a BDT 2004/947. szám alatt közzétett eseti döntésében: ha a polgármester a helyi önkormányzat törvényes képviselőjeként köti meg harmadik személlyel a szerződést, annak érvényességéhez, illetőleg hatályossá válásához az önkormányzat jóváhagyására nincs szükség). A perbeli esetben a jogi képviselő és a II. rendű alperes közötti megbízási szerződés nem haladja meg a szervezeti és működési szabályzatban előírt 50 000 Ft-os értékhatárt, így ez utóbbi, ahogy az elsőként ismertetett álláspont esetében sem merülhet fel a megbízási érvénytelensége avagy hatálytalansága.

A felperes fellebbezését az I. rendű alperes javára megítélt perköltséggel összefüggő részében találta alaposnak az ítéltábla. Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást abban a kérdésben, hogy a kártérítési kereset jelentette magasabb pertárgyértékbe (400 000 Ft) beleolvad a meg nem határozható pertárgyérték esetében figyelembe veendő, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-a (2) bekezdésének a keresetindításkor hatályos b) pontja szerinti 350 000 Ft-os pertárgyérték. Az I. rendű alperes javára az elsőfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján határozta meg az ügyvédi munkadíjban megtestesülő perköltség összegét. E szabály szerint a polgári perben, az elsőfokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjának a

pervesztes felet terhelő összege 10 millió Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5%-a, de legalább 10 000 Ft. A 400 000 Ft-os pertárgyérték alapulvételével az I. rendű alperes javára megállapítható perköltség összege 20 000 Ft, szemben az elsőfokú bíróság által meghatározott 37 500 Ft-tal. Ebbe az összegbe az általános forgalmi adó nem érthető bele, mert egyrészt annak felszámítására az elsőfokú bíróság sem utalt az ítéletében, másrészt erre vonatkozó nyilatkozatot a jogi képviselő sem tett az előbb felhívott jogszabály 4/A. §-ának (2) bekezdésében írtaknak megfelelően.

A leírtak miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a felperes által fizetendő perköltség összegét leszállította, egyebekben pedig helybenhagyta.

A felperes a fellebbezési eljárásban túlnyomó részben, a per főtárgyát tekintve teljes egészében pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes javára perköltséget fizetni. Ennek összegét az ítéletábra a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (3) bekezdése (mivel a fellebbezési eljárásban már a meg nem határozható pertárgyérték volt a magasabb, s ezáltal az irányadó) és az (5) bekezdése alapján állapította meg, a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A II. rendű alperes oldalán a jogi képviselővel költség nem merült fel, ezért erről rendelkezni nem kellett.

A felperes a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta - az Itv. 62. §-a (1) bekezdésének f) pontja - miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni.

Debrecen, 2010. június hó 18. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -